

Folyó év szeptember 29-én a BBTE rektorátus Marton József egyetemi tanárt nyugdíjba vonulása alkalmával szenátusi kitüntetésben részesítette. A továbbiakban BBTE-medál és diploma átadásakor elhangzott laudációt közöljük.

**Dr. Benedek József akadémikus,
a BBTE Szenátus alelnöke *Laudációja*
Marton József ny. egyetemi tanár BBTE kitüntetésekor**

Szeretettel köszöntök minden jelenlevőt. Szent Mihály főangyal és főegyházmegyénk ünnepén, a Megtestesült Bölcsességről nevezett Gyulaféhevári Római Katolikus Hittudományi Főiskola 264. tanévnyitójának mintegy bevezetőjeként egy kedves kollégánk áldásos tevékenységét szeretnénk méltatni. Mert mindennek megvan a maga ideje – írja a Prédikátor Könyve: „Ideje az emlékezésnek” (3, 1) a hatvan éves Marton Józsefet köszöntő kötet címe, és az azóta eltelt hét év nem változtatott ennek a bibliai üzenetnek aktualitásán. Most nem kerek évfordulóra emlékezünk, hanem egy szakmai életpályának a kellő méltatására. Msgr. Marton József pápai prelátus, nagyprépost, professzor kollégánk szolgálatától ugyan az egyetem 2016-ban megvált, de nyugdíjba vonulását követően tisztelői és barátai úgy gondolták, hogy a 2017–2018-as évkezdő megfelelő időpont az intézmény legmagasabb kitüntetésének, a BBTE-medál és diploma átadásának. Ezzel a professzor úr tudományos pályáját és az egyetemen kifejtett intézményszervezési tevékenységét méltatjuk, a legmagasabb szinten.

A kitüntetést előkészítő javaslatunk három, egyetemünk akadémiai és szellemi elvárásainak megfelelő érvre épült: az egye-

tem értékei iránti elköteleződés, szakmai kiválóság és az egyetemesek értékei iránti nyitottság.

Az egyetemünk keretében 1996 őszétől működő RK Teológia Kar megalakulása egy olyan megismételhetetlen, egyedi történelmi pillanatban született, ahol szerencsés és csodálatos módon egymásra talált a szekuláris társadalom részeként működő egyetem együttműködésre meghívó kezdeményezése és a történelmi egyházak keresztényi értékek továbbítása és a dialógus iránt nyitott válasza. A kar megalakulása egy új teológia műhely születését is eredményezte, amely közvetlen és gyümölcsöző kapcsolatot alakított ki nemcsak a többi történelmi egyház teológia karaival, hanem az egyetem többi tudományos műhelyével is, elsősorban a történelem-filozófia karral. Ugyanakkor a kar fontos kapocs helyi egyházunk minden tagja között, a kar diákságon, a diákok családjain, és végül a iskolai hitoktatók és az általuk tanított tanulói közösségek kapcsolatrendszerén át. Minden visszafogottságot mellőzve nem győzöm hangsúlyozni, hogy a RK Teológia Kar az erdélyi társadalom megbecsült és értékes intézményévé vált. A kar létrehozásában, működtetésében és fenntartásában Marton professzor úr kétségbevonhatatlan, meghatározó és kiemelkedő szerepet játszott, elsősorban dékáni minőségében. Több mint harminc éven át nemcsak oktatott, hanem nevelt is, megosztva idejét a gyulafehérvári Hittudományi Főiskola és Papnevelő Intézete, valamint a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Római Katolikus Teológia Kara között, feltételek nélkül felvállalva Márton Áron írásainak egyik központi üzenetét: ne röstelljétek minél többet tenni önmagatok és maradékaitok nevelése, oktatása érdekében.

A kolozsvári székhelyű kar működésében újabb fejezetet jelentett a gyulafehérvári szeminárium csatlakozása Marton professzor úr lelkes támogatásától kísérvé, ezzel nemcsak gazdagítva és magasabb minőségi szintre emelve a teológiai képzést, hanem

emelve is ennek nemzetközi beágyazottságát. Marton professzor úr kiemelkedően járult hozzá az egyetem nemzetközi kapcsolatainak ápolásához, fejlesztéséhez. Hozzájárult olyan személyiségek életművének DHC-t kísérő laudációjához, mint Joseph Ratzinger, XVI. Benedek emeritus pápa, Erdő Péter PPKE rektor, bíboros, Jakubinyi György gyulafehérvári érsek, Franz König ny. bécsi érsek, bíboros, Walter Kasper kuriális bíboros, Cristopher Schönborn bécsi érsek, bíboros, Zenon Grocholevski bíboros, az Apostoli Szentszék Katolikus Nevelési Kongregációjának prefekusa, Angelo Scola milánói érsek, bíboros.

Nem feledkezhetünk meg a Református Teológia Karral közösen működő doktori iskoláról, ahol 1999-től számos teológiai doktori értekezés tudományos vezetőjeként szerzett érdemeket. Ugyanakkor a romániai katolikus egyház szolgálatában sok bonyadalommal és fáradtsággal járó szakértői munkát fejtett ki a Román Akkreditációs Tanács Teológiai Bizottságában. Nem utolsó sorban kiemeljük az elmúlt hónapokban politikailag meghurcolt Római Katolikus Státus Alapítvány titkáráként folytatott áldásos tevékenységét.

Marton József tevékenységével az egyetemnek és az egyháznak tett jelentős szolgálatot, kutatómunkája mellett hosszú, több mint három évtizedet felölelő tanári működésével gazdagította az egyetemi életet. Életművének lelki forrásai: gazdag értelem, papi hivatás, szent és rendkívüli hit, továbbá a kutatás buzgalma és a szeretet, amely az imádságos lelkülethez és a jámborsághoz vezet. Munkássága eredménye egyháztörténeti könyveinek és tanulmányainak csodálatos sora, amelyekben – kemény és fáradtságos munkával – az igazság kutatásának szent kötelességét a legnagyobb gonddal teljesítette. Kiemeljük a szeptember 29-én, 37. évvel korábban elhunyt Isten szolgája Márton Áron püspök életművének bemutatását, széles körben történő terjesztését, a

„Márton Áron Hagyatéka” című, 15. köteténél tartó sorozat gondozását és szerkesztését, Kuszálík Péterrel közösen.

Végezetül egy utolsó, személyes hangvételű gondolat közös zárándoklatainkhoz kapcsolódik, én ötöt tartok számon, amelyek jelentőségét nehéz emberi szavakban megfogalmazni. Háromszor Rómában jártunk, egy alkalommal XVI. Benedek pápa általános kihallgatásán. Bangha Béla írja, hogy a Róma-szeretet a Krisztus-szeretetnek szükségszerű folyamánya, és hogy mi, katolikusok, Rómában s a pápaságban Krisztust szeretjük. Azt hiszem, kedves atya, hogy ezzel a lelki adománnyal a jó Isten téged gazdagon elárasztott, és ez mozgatott Gyulafehérvártól a kasztíliai Alba de Tormes-ig és Ávila-ig, Kolozsvártól Rómaig. Róttuk az utakat, a műemlékek, emlékhelyek végeszakadatlan sorát. Nemcsak a dolgokra figyeltünk, hanem bennük és mögöttük folyamatosan kerestük az éltető lelket, a hely titkát, szellemét. Jaques Maritain szerint a kereszténység ébresztette rá az embereket, hogy a szeretet többet ér, mint az értelem. Ez azt jelenti, hogy a tett többet ér, mint a szó, ezért zárom a beszédemet, és a Prédikátor könyvével együtt mondom: „Ami van, azt már rég nevének nevezték... Ha sok a szóbeszéd, csak szaporodik a hiábavalóság.”